

„23” octombrie 2008

**ORDIN
П Р И К А З
mun.Chișinău**

Nr. 400

Cu privire la optimizarea activităților
de educație pentru sănătate și
promovare a modului sănătos de viață
pentru anii 2008-2015

Dreptul fundamental uman proclamat de către Națiunile Unite și reflectat în Constituția Republicii Moldova este dreptul la sănătate și protecția ei. Există o mulțime de factori care afectează sănătatea umană: condițiile socio-economice, mediul înconjurător, modul de viață și conduita individuală.

Menținerea și fortificarea sănătății este o sarcină socială primordială a statului, care poate fi realizată numai prin eforturile comune ale instituțiilor statale și publice, instituțiilor medicale, prin colaborarea intersectorială, sporirea responsabilității fiecărei părți și motivarea reală a fiecărui cetățean în păstrarea sănătății proprii și a sănătății publice.

În ultimul deceniu s-a evidențiat o creștere majoră a maladiilor cronice neinfecțioase: cardiovasculare, tumori maligne, bolile sîngelui, ale organelor hematopoetice și unele tulburări ale mecanismului imunitar, bolile endocrine, de nutriție și metabolism, bolile ale aparatului digestiv, etc. Sporirea evidentă a presingului factorilor stresanți a condus la consecințe grave cu creșterea dereglărilor psihice. Sporesc deprinderile dăunătoare, cum ar fi fumatul, consumul abuziv de alcool și administrarea drogurilor.

O situație alarmantă s-a creat în ceea ce privește răspîndirea maladiilor social-condiționate: infecția HIV/SIDA, infecțiile cu transmitere sexuală, alcoolismul, narcomania, tuberculoza rămîn probleme prioritare de sănătate publică.

Anumite stări morbide și premorbide sunt condiționate de astfel de factori decisivi, cum sunt: poluarea mediului înconjurător, nivelul scăzut al instruirii fizice și igienice a populației, mai ales a copiilor și tinerilor, sedentarismul, incompetența în probleme de profilaxie, planificare familială, comportamentul neglijent și iresponsabil față de propria sănătate.

Ministerul Sănătății a elaborat și a realizat o serie de acțiuni organizaționale orientate spre perfecționarea în continuare a măsurilor de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață, inclusiv celor efectuate de instituțiile din sistemul de sănătate. Se desfășoară activ colaborarea cu Organizația Mondială a Sănătății, Consiliul European, Banca Mondială, UNICEF, alte organizații în cadrul programelor complexe internaționale de profilaxie a infecției HIV/SIDA, tuberculozei, malariei, fumatului și alte deprinderi dăunătoare, de promovare a sănătății tinerilor, etc.

Concomitent la cele menționate, în activitatea de prevenire a bolilor, de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață au loc deficiențe de diferit ordin. În unele raioane ale Republicii Moldova s-a redus

considerabil numărul de state și cadre calificate care activează în domeniul educației pentru sănătate. Specialiștii principali ai Ministerului Sănătății, conducătorii instituțiilor medicale subapreciază importanța educației pentru sănătate a populației, nu efectuează dirijarea cu acest important compartiment de activitate.

Insuficient se efectuează conlucrarea cu mass-media, instituțiile de învățământ, cultură, organizațiile nonguvernamentale în realizarea măsurilor de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață. Au loc deficiențe la pregătirea universitară și postuniversitară a medicilor în problemele nominalizate, care conduc la exercitarea necompletă a funcțiilor organizatorice și metodice în domeniu, relevării factorilor de risc, aplicării metodelor moderne în realizarea programelor de prevenție, măsurilor privind însușirea de către populație a cunoștințelor necesare în domeniul sanogenezei, formării unor deprinderi sanogene corecte, crearea unei poziții active față de sănătatea individuală și colectivă.

Reieșind din cele expuse, Ministerul Sănătății a elaborat și aprobat, prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 658 din 12.06.07 Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, care prevede participarea activă în acest proces nu numai a Ministerului Sănătății, ci și al altor ministere, agenții, autorităților publice locale, organizațiilor obștești, ONG, etc.

În scopul executării necondiționate a principiilor legislației Republicii Moldova aferente educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață și întru asigurarea executării Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 658 din 12.06.07 „Cu privire la Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015”, (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 82-85, art. 676), și în temeiul art. 8 al Regulamentului privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății (HG nr. 326 din 21.03.2007, MO nr. 039 din 23.03.2007, art. 332),

ORDON:

1. Se aprobă:
 - 1.1. Planul activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008 – 2015 (anexa nr.1);
 - 1.2. Regulamentul cu privire la Serviciul Educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație (anexa nr.2);
 - 1.3. Regulamentul Centrului promovarea sănătății, educație pentru sănătate și relații cu mass-media al CNȘPMP (anexa nr.3);
 - 1.4. Regulament-tip al Secției educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a Centrului de Medicină Preventivă Municipal (anexa nr.4);
 - 1.5. Regulament-tip al Cabinetului educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a Centrului de Medicină Preventivă Raional (anexa nr.5);
 - 1.6. Regulament-tip al Cabinetului educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață din IMSP raionale, municipale, republicane (anexa nr.6);
 - 1.7. Regulament-tip al Cabinetului copilului sănătos (anexa nr.7);
 - 1.8. Normativele aproximative de calculare a timpului pentru realizarea activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru lucrătorii medicali (anexa nr.8);
 - 1.9. Lista – model de dotare a secției și a cabinetului de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a CMP/IMSP teritorială (anexa nr.9);

1.10. Finanțarea Programului național de promovare a modului sănătos de viață din sursele bugetului de stat (anexa nr.10).

2. A lua act și a interveni activ la implementarea prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 658 din 12.06.07 „Cu privire la Programul național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015”.

3. A constitui rețea unificată de subdiviziuni structurale și funcționale ale Serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și comunicare, la compartimentul nominalizat:

3.1. la nivel republican – Centrul de promovare a sănătății, educație pentru sănătate și relații cu mass-media în componența Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă;

3.2. la nivel municipal (mun. Chișinău și Bălți) - Secții de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în componența Centrelor de Medicină Preventivă municipale;

3.3. la nivel raional – în Centrul de Medicină Preventivă Raional categoria I-a Secția management sanitaro-epidemiologic, promovarea sănătății și educație pentru sănătate, în Centrul de Medicină Preventivă Raional categoria II-a și III-a - Grupul management sanitaro-epidemiologic, promovarea sănătății și educație pentru sănătate cu Cabinet de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață;

3.4. în Instituția Medico-Sanitară Publică spitalul raional, municipal și republican - Cabinet de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață;

3.5. în Centrul Medicilor de Familie raional și municipal – Cabinet de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață și a copilului sănătos, în Centrul de Sănătate - Cabinet a copilului sănătos.

4. Centrul Național Științifico – Practic de Medicină Preventivă va asigura dirijarea cu activitatea Serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație la nivel național și Centrele de Medicină Preventivă municipale și raionale – la nivel teritorial.

5. Medicii șefi ai Centrelor de Medicină Preventivă raionale și municipale și IMSP raionale, directorul Direcției Sănătății a Consiliului municipal Chișinău, șeful secției Sănătate a Primăriei mun. Bălți, șeful Direcției Sănătate și Protecție Socială a UTA Gagauzia:

5.1. vor elabora și vor aproba la autoritățile publice locale programe teritoriale de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008-2015;

5.2. vor asigura supravegherea și monitorizarea permanentă asupra realizării programelor teritoriale de promovare a modului sănătos de viață și vor informa Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă semestrial către data de 10 a lunii ce urmează după expirarea semestrului despre măsurile realizate în acest domeniu.

6. Medicii șefi ai Centrelor de Medicină Preventivă raionale și municipale, directorul Direcției Sănătății a Consiliului municipal Chișinău, șeful Secției

Sănătate a Primăriei mun. Bălți, șeful Direcției Sănătate și Protecție Socială a UTA Gagauzia, Conducătorii ai IMSP republicane, raionale și municipale:

6.1. vor include în planurile de activitate anuale a instituțiilor, subdiviziunilor subordonate, în mod obligatoriu, compartimentul educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață și vor efectua controlul permanent și riguros asupra îndeplinirii lui cu examinarea ulterioară la consiliile medicale.

6.2. vor include educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață ca criteriu important de evaluare a activității și a calității specialiștilor subdiviziunilor și a instituțiilor subordonate;

6.3. vor prevedea pentru efectuarea acestei activități nu mai puțin de 6 ore lunar în limitele timpului de lucru a fiecărui lucrător medical;

6.4. vor asigura aprovizionarea tehnico-materială a secțiilor (cabinetelor) de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață conform anexei nr.9 în limitele bugetului stabilit;

6.5 vor organiza și asigura colaborarea eficientă cu autoritățile locale, sursele mass-media, instituțiile de învățământ, agenți economici, etc. în realizarea măsurilor de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață;

6.6. vor numi prin ordin în fiecare IMSP republicană, raională, municipală persoană responsabilă din administrație pentru organizarea și realizarea măsurilor la acest compartiment de activitate;

6.7. vor prevedea finanțarea activităților de promovare a modului sănătos de viață din bugetul instituțiilor subordonate.

7. Șeful Direcției Resurse Umane în comun cu Specialistul principal al Ministerului Sănătății în domeniu vor înainta propuneri de perfecționare a mecanismului de instruire și atestare a medicilor în educație pentru sănătate.

8. Șeful Direcției Resurse Umane, Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, conducătorii colegiilor de medicină vor include compartimentul educație pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață ca criteriu important în pregătirea cadrelor medicale și vor perfecționa sistemul de instruire universitar, postuniversitar și a personalului medical cu studii medii de specialitate, de instruire continuă în domeniul educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață.

9. Directorul general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, directorii IMSP Institutul de Cardiologie, Institutul Oncologic, Institutul de Ftziopneumologie „Chiril Draganiuc”, Institutul de Cercetări Științifice în domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, Rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”:

9.1. vor prevedea în comanda de stat a tematicii științifice de promovare a sănătății și educației pentru sănătate a populației;

9.2. vor include în planurile de cercetări și elaborări științifice comportamentul studierea bazelor științifice ale educației pentru sănătate și criteriilor de evaluare a eficacității lor;

9.3. vor prevedea în planurile științifice cercetarea, elaborarea și implementarea noilor forme, metode și mijloace eficiente, științific argumentate de educație pentru sănătate.

10. Direcția Protecția Sănătății și Medicină Preventivă, specialiștii principali al Ministerului Sănătății vor include în programele simpozioanelor, conferințelor și altor foruri științifice și practice probleme de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în context cu problemele abordate și spațiul informațional general, și vor elabora măsuri de ameliorare a activității la acest compartiment.

11. Directorul general al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă:

11.1. va asigura supravegherea și monitorizarea permanentă a realizării Programului Național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015;

11.2. va implementa în activitate noi forme, metode și mijloace de educație pentru sănătate;

11.3. în comun cu specialiștii principali ai Ministerului Sănătății, va contribui la elaborarea și editarea în tiraj de masă, în limitele mijloacelor financiare alocate bugetare și extrabugetare, a materialelor informaționale în promovarea sănătății și profilaxia maladiilor;

11.4. va revedea și va elabora proiectele formularelor de evidență și raport statistic ce vor reflecta activitatea de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață a IMSP;

11.5. va asigura colaborarea cu Organismele Internaționale OMS, UNICEF, UNESCO, UNDP, Banca Mondială, Soros Moldova etc., prin intermediul Ministerului Sănătății, în vederea susținerii și realizării măsurilor de educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informare a populației;

11.6. va acorda ajutor consultativ și metodic IMSP teritoriale, organizațiilor neguvernamentale la desfășurarea activității de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață a populației;

11.7. va informa Ministerul Sănătății semestrial către data de 20 a lunii ce urmează după expirarea semestrului despre activitățile realizate la acest compartiment;

12. Se abrogă ordinul Ministerului Sănătății nr. 225 din 23.09.99 „Cu privire la perfecționarea măsurilor de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață”.

Controlul executării prevederilor prezentului ordin se atribuie dlui Mircea Buga, viceministru.

Ministru

Larisa CATRINICI

Planul

activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008 - 2015

Nr. d/o	MĂSURI PLANIFICATE	TERMENII DE EXECUTARE	RESPONSABILI DE EXECUTARE	EXECUTARE ÎN COMPLEX
1	2	3	4	5
I. Măsuri de organizare și consolidare a serviciului de educație pentru sănătate bazei tehnico-materiale a subdiviziunilor de educație pentru sănătate				
1.	Elaborarea actelor legislative și normative în domeniul promovării sănătății și educației pentru sănătate conform planurilor anuale.	2008-2015	DPSMP, CNȘPMP, USMF „N.Testemițanu” IMSP republicane	Autoritățile publice locale
2.	Deschiderea centrelor de resurse informaționale în 14 unități teritoriale administrative în cadrul centrelor de medicină preventivă conform unui program aprobat anual.	2008-2010	DPSMP, CMP teritoriale	Autoritățile publice locale
3.	Crearea cabinetelor de educație pentru sănătate în toate instituțiile medico-sanitare publice municipale, raionale și republicane.	2008-2009	DPSMP, IMSP teritoriale	Autoritățile publice locale
4.	Deschiderea „Cabinetelor copilului sănătos” în toate Asociațiile Medicale Teritoriale a mun.Chișinău, Centrele Medicilor de Familie.	2008-2009	DPSMP, IMSP teritoriale	Autoritățile publice locale
5.	Asigurarea secțiilor și cabinetelor de educație pentru sănătate ale Centrelor de Medicină Preventivă, cabinetelor de educație pentru sănătate și a „cabinetelor copilului sănătos” ale instituțiilor medico-sanitare publice cu literatură metodică și ilustrativ-informativă, cu tehnică de calcul și audiovizuală.	2008-2015	IMSP republicane și teritoriale	Autoritățile publice locale
II. Pregătirea cadrelor medicale și nemedicale în domeniul educației pentru sănătate				
6.	Perfecționarea sistemului de instruire profesională, universitară și postuniversitară a cadrelor medicale în domeniul educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață, prin:		DRU și DPSMP, CNȘPMP, USMF „N.Testemițanu” Colegiile de Medicină	Ministerul Educației și Tineretului

1	2	3	4	5
	<p>a) includerea în programele de instruire a studenților Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a modului de studii „Promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației” cu durata de 28-30 de ore la facultățile de medicină, stomatologie, farmacie și 110 ore la facultatea sănătate publică;</p> <p>b) includerea în programele de instruire a tuturor rezidenților medici a modului „Promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației” cu durata de 18-20 de ore și cu durata de 60 ore pentru rezidenții medici de familie și rezidenții medici pediatri;</p> <p>c) includerea în programele de instruire a elevilor Colegiilor de medicină a modului de studii „Promovarea sănătății și educației pentru sănătate a populației” cu durata de 18-20 de ore, iar pentru</p>	<p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p>		
III. Elaborarea și implementarea programelor și editarea materialelor didactice de educație pentru sănătate				
7.	<p>Elaborarea, perfectarea și implementarea:</p> <p>a) programului-tip de pregătire a corpului didactic din sistemul de educație în domeniul educației pentru sănătate;</p> <p>b) programului-tip unificat de pregătire a părinților în materia de educație pentru sănătate a generației în creștere;</p> <p>c) programului-tip de pregătire a lucrătorilor din sistemul de cultură în materia de educație pentru sănătate;</p> <p>d) programului-tip de educație pentru sănătate în combaterea traumatismului rutier;</p> <p>e) programului-tip de educație pentru sănătate în sănătatea mintală.</p>	<p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p> <p>2008-2009</p>	<p>DPSMP, CNȘPMP, IMSP republicane, USMF „N. Testemițanu”</p>	<p>Ministerul Educației și Tineretului</p> <p>Ministerul Culturii și Turismului</p> <p>Ministerul Afacerilor Interne</p>

1	2	3	4	5
8.	Elaborarea și implementarea programelor-tip de instruire igienică a contingentului periclitat și a angajaților din economia națională care lucrează în condiții nocive.		DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale	
9.	Acordarea asistenței metodice, organizatorice și consultative ministerelor, agențiilor, instituțiilor antrenate în realizarea prevederilor Programului național nominalizat.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, USMF „N. Testemițanu” IMSP republicane	
IV. Cercetări științifico-practice				
10.	Implementarea continuă în activitatea de promovare a modului sănătos de viață a realizărilor științifice noi în domeniu.	2008- 2015	CNȘPMP, USMF „N. Testemițanu” IMSP republicane	
11.	Efectuarea sondajelor în diferite grupuri de populație privind educația pentru sănătate în scopul stabilirii nivelului de cunoștințe și doleanțelor populației în acest domeniu.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, USMF „N. Testemițanu” IMSP republicane	Ministerul Educației și Tineretului
V. Mobilizarea socială a populației				
12	Dezvoltarea cadrului strategic de comunicare în promovarea modului sănătos de viață și a educației pentru sănătate a populației bazată pe practici și dovezi, fiind orientată spre sporirea nivelului de conștientizare prin implementarea planurilor și programelor educaționale în contingentele organizate (școli, licee, gimnazii, universități), în rândurile populației și în grupurile vulnerabile: a) elaborarea modelului și structurii de comunicare; b) formarea matriței și rețelei instituțiilor de parteneri în implementarea activităților de comunicare; c) consolidarea și dezvoltarea capacităților,	2008 2008 2008– 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, USMF „N. Testemițanu” IMSP republicane și teritoriale	Autoritățile publice locale Ministerul Educației și Tineretului, ONG-urile

1	2	3	4	5
	<p>continuitatea comunicării în rândurile populației și grupurilor-țintă - mass-media, educatori „de la egal la egal”, lucrători „outreach”, consilieri și lucrători comunitari, grupurile de susținere etc.;</p> <p>d) desfășurarea campaniilor de informare și de comunicare pentru tineret și alte categorii de populație, consolidarea potențialului de informare, educare și comunicare.</p>	2008-2015		Instituția publică națională a audiovizualului Compania “Teledio-Moldova”
13.	Antrenarea comunității în realizarea acțiunilor de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.	2008- 2015	CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Autoritățile publice locale Ministerul Educației și Tineretului
14.	Implementarea continuă a Rețelei Europene de Școli care Promovează Sănătatea.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, USMF „N.Testemițanu”	Ministerul Educației și Tineretului Autoritățile publice locale
15.	Elaborarea, editarea în tiraj de masă și distribuirea materialelor ilustrative și informative de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, USMF „N.Testemițanu” IMSP republicane	Ministerul Educației și Tineretului ONG-le, Organizațiile Internaționale
16.	Editarea unei publicații periodice populare-științifice de promovare a modului sănătos de viață și educației pentru sănătate.	2008	DPSMP, CNȘPMP, USMF „N.Testemițanu” IMSP republicane	Ministerul Educației și Tineretului, ONG-le, Organizațiile Internaționale Uniunea jurnaliștilor
17.	Evaluarea activităților de promovare a modului sănătos de viață și educație pentru sănătate, conform calendarului datelor speciale ale ONU, OMS și ale Republicii Moldova cu referire la sănătate: - Ziua Mondială de combatere a cancerului - 4 februarie; - Ziua Mondială a apei – 22 martie; - Ziua Mondială de combatere a tuberculozei –24	2008- 2015	DPSMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului ONG-le Autoritățile publice locale Instituția publică națională a audiovizualului Compania “Teledio-Moldova”

1	2	3	4	5
	<p>martie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ziua Mondială a Sănătății – 7 aprilie; - Ziua Mondială de combatere a malariei – 25 aprilie; - Ziua Mondială fără tutun – 31 mai; - Ziua Mondială a Copilului – 1 iunie; - Ziua mondială donatorului de sînge - 14 iunie - Ziua Internațională de luptă împotriva drogurilor – 26 iunie; - Ziua Mondială privind alimentarea la sîn -1 august; - Ziua Mondială de prevenire a suicidului – 10 septembrie; - Ziua Mondială de combatere a bolilor cardiovasculare - septembrie; - Ziua Mondială de combatere a rabiei - septembrie; - Ziua mondială de profilaxie a bolilor de ochi – septembrie; - Ziua Mondială de combatere a consumului abuziv de alcool – 2 octombrie; - Ziua Mondială de luptă împotriva bolilor cronice obstructive a plămînilor – 19 noiembrie; - Ziua mondială de comemorarea a victimelor accidentelor rutiere -16 noiembrie; - Ziua mondială de combatere a diabetului – noiembrie; - Ziua Internațională de lichidare a violenței față de femei – 25 noiembrie; - Ziua Mondială sănătate mintală – 10 octombrie; - Ziua Mondială de profilaxie și combatere a maladiei SIDA – 1 decembrie. 			

1	2	3	4	5
18.	Organizarea și desfășurarea săptămânilor și lunilor de promovare a modului sănătos de viață, profilaxiei maladiilor transmisibile și netransmisibile, planificării familiei, combaterii deprinderilor dăunătoare etc.	2008- 2015	DPSMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului ONG-le Autoritățile publice locale Instituția publică națională a audiovizualului Compañia “Teleradio-Moldova”
19.	Crearea serviciilor de informație (telefoane de încredere) pentru populație cu privire la promovarea sănătății.	2008- 2015	DPSMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	
20.	Realizarea și difuzarea spoturilor sociale audio și video cu tematica educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Instituția publică națională a audiovizualului Compañia “Teleradio-Moldova”
21.	Informarea populației despre starea de sănătate din teritoriu, situația sanitaro-epidemiologică, starea mediului înconjurător și cazurile de situații excepționale.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	
VI. Colaborarea dintre autoritățile administrației publice centrale și locale, ministere și agenții în realizarea Programului național				
22.	Elaborarea, aprobarea și realizarea programelor teritoriale de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008-2015.	2008	CMP, IMSP teritoriale	Autoritățile publice locale
23.	Susținerea inițiativelor comunității în organizarea și desfășurarea activităților de promovare a sănătății, de protecție a mediului înconjurător și de salubritate a localităților.	2008- 2015	CMP, IMSP teritoriale	Autoritățile publice locale, ONG-le Sursele mass-media centrale și locale, etc.
VII. Colaborarea cu mass-media				
24.	Implicarea surselor mass-media în activitățile de promovare a modului sănătos de viață și de educație pentru sănătate.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale,	Instituția publică națională Compañia “Teleradio-Moldova, companiile radio,

1	2	3	4	5
			IMSP republicane și teritoriale	TV și publicațiile private Uniunea Jurnalistoilor
25.	Mediatizarea campaniilor și acțiunilor în masă de promovare a sănătății și educației pentru sănătate a populației.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale,	Instituția publică națională Compania “Teleradio-Moldova”, companiile radio, TV și publicațiile private Uniunea Jurnalistoilor
26.	Participarea reprezentanților mass-media la întruniri de diferit nivel (congrese, conferințe, simpozioane, ateliere de lucru, expoziții, conferințe de presă etc.) dedicate acordării asistenței medicale, asigurărilor medicale, promovării modului sănătos de viață.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Instituția publică națională Compania “Teleradio-Moldova” companiile radio, TV și publicațiile private Uniunea Jurnalistoilor
VIII. Colaborarea cu organismele internaționale				
27.	Realizarea activităților de promovare a modului sănătos de viață conform standardelor și recomandărilor organizațiilor internaționale, OMS, UE, etc.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului
28.	Colaborarea cu organismele internaționale OMS, Banca Mondială, UNICEF, UNESCO, UNDP, Soros Moldova etc. în vederea susținerii și realizării unor măsuri de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață: a) pregătirea specialiștilor în domeniul promovării modului sănătos de viață și educației pentru sănătate; b) implementarea proiectelor teritoriale și în instituții-pilot de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață; c) susținerea tehnică și logistică a instituțiilor.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului Autoritățile publice locale, etc.

1	2	3	4	5
	implicate în activități de promovare a sănătății și educație pentru sănătate a populației. d) acordarea suportului pentru editarea materialelor informaționale cu tematica promovării modului sănătos de viață și educație pentru sănătate			
IX. Colaborarea cu organizațiile neguvernamentale din domeniu				
30.	Stabilirea și menținerea relațiilor de parteneriat cu organizațiile neguvernamentale din domeniu.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului, Autoritățile publice locale
31.	Antrenarea organizațiilor neguvernamentale la desfășurarea activităților de promovare a modului sănătos de viață a populației în domenii de maxim interes pentru sănătatea publică.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	Ministerul Educației și Tineretului Autoritățile publice locale
32.	Acordarea asistenței consultative organizațiilor neguvernamentale la organizarea și desfășurarea activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a populației.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale, IMSP republicane și teritoriale	
X. Acțiuni de realizare a Programului și dirijarea Serviciului educație pentru sănătate				
36.	Monitorizarea mersului realizării programelor ministeriale și teritoriale de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2008-2015.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale,	Consiliul Național; ministerele; autoritățile administrației publice locale
37.	Dirijarea activității serviciului de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață în realizarea Programului național la nivel central de către Ministerul Sănătății prin intermediul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, iar la nivel teritorial de primăriile municipale și consiliile raionale/municipale, prin intermediul CMP teritoriale.	2008- 2015	DPSMP, CNȘPMP, CMP teritoriale,	

REGULAMENTUL

cu privire la Serviciul Educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Educația pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață este o parte componentă a promovării sănătății și a educației generale a populației, ce include un complex de activități educare, informare, instruire, comunicare cu multiple aspecte, orientate spre ridicarea nivelului culturii sanitare a populației, cultivarea unui comportament individual și colectiv conștient și responsabil pentru dezvoltarea, menținerea și fortificarea sănătății, recuperarea capacității de muncă și prelungirea duratei active a vieții. Educația pentru sănătate a populației și promovarea modului sănătos de viață este o parte indispensabilă a activității profesionale a tuturor lucrătorilor medicali.
2. Regulamentul Serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație (în continuare Serviciul) este elaborat în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Legii ocrotirii sănătății, Legii privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației, prevederile Programului Național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.658 din 12 iunie 2007, etc.
3. Scopul principal al activității Serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație este menținerea și fortificarea sănătății populației prin realizarea unui complex de măsuri organizatorice, metodologice și tehnice pentru însușirea de către populație a cunoștințelor necesare în domeniul sanogenezei, protecției mediului, igienei personale; prevenirea îmbolnăvirilor; evitarea abuzului de medicamente, alcool, consumului de droguri; cunoașterea și depistarea precoce a principalelor semne de boală; acordarea în caz de necesitate a primului ajutor; crearea unei poziții active față de sănătatea individuală și colectivă, etc.
4. Dirijarea activității Serviciului Educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație este efectuată de Ministerul Sănătății prin intermediul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă, altor instituții medico-sanitare publice republicane responsabile de realizarea și implementarea anumitor programe de combatere și profilaxie a maladiilor.

OBIECTIVELE DE ACTIVITATE A SERVICIULUI

1. Contribuirea la realizarea reformelor sistemului de sănătate în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, reieșind din necesitățile populației și a condițiile socio-economice noi.
2. Intensificarea activității de instruire și pregătire profesională a cadrelor medicale și nemedicale sub aspectul educației pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a populației.
3. Elaborarea mecanismelor de implementare și realizare a actelor legislative, Programelor Naționale și teritoriale la compartimentul educației pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.

4. Desfășurarea activităților educației pentru sănătate a familiei, punându-se accentul pe pregătirea copiilor și în special, a adolescenților pentru căsătorie și viață în familie; crearea unei concepții sănătoase și consolidarea opiniei corecte despre planificarea familiei; promovarea cunoștințelor necesare pentru îngrijirea sănătății femeilor, copiilor și adolescenților.
5. Îmbunătățirea și extinderea educației pentru sănătate în cadrul colectivităților de copii și tineret, ținându-se cont de particularitățile de vârstă, sex, genul de activitate, în obiectivul formării și consolidării deprinderilor unui comportament igienic adecvat și prevenirii îmbolnăvirilor.
6. Extinderea și optimizarea educației pentru sănătate a personalului din întreprinderi, instituțiile de stat și particulare, din asociațiile rurale, în scopul evitării îmbolnăvirilor profesionale, păstrării capacității depline de muncă și stimulării inițiativei personale privind participarea acestora la măsurile de promovare a sănătății.
7. Intensificarea acțiunilor de prevenire și combatere a bolilor transmisibile, punând accent pe bolile social-condiționate (tuberculoza, infecția HIV/SIDA, infecțiile cu transmitere sexuală, alcoolismul, narcomania, toxicomania etc.);
8. Susținerea acțiunilor de prevenire și combatere a bolilor cronice prin sporirea aportului educației pentru sănătate în cultivarea deprinderilor și comportamentului igienic corect, organizarea regimului de viață, promovarea unei alimentații raționale, combaterea abuzului de toxice uzuale.
9. Promovarea activităților de educație pentru sănătate în scopul conștientizării de către populație a riscului pentru sănătate din cauza nerespectării regimului de muncă și odihnă, alimentării neraționale, sedentarismului etc.
10. Intensificarea educației pentru sănătate în problemele de prevenire a accidentelor (în special a accidentelor rutiere), la domiciliu și la locul de muncă, și instruirea populației în vederea acordării primului ajutor.
11. Integrarea educației pentru sănătate în cadrul programelor cultural-artistice pentru populație.
12. Promovarea cunoștințelor pentru îngrijirea elementară a bolnavilor, pentru respectarea indicațiilor de regim igienico-dietetic, în scopul restabilirii sănătății, capacității de muncă, reabilitării și a unei cât mai bune reintegrări sociale.
13. Popularizarea asigurărilor medicale de sănătate, a noilor metode și mijloace de profilaxie și reabilitare, participarea activă a populației la realizarea reformelor sistemului de asistență medicală, promovarea educației pentru sănătate ca cel mai eficient mijloc de păstrare a sănătății, mijloc cu un pronunțat caracter public, cetățenesc ce reprezintă un factor important în ridicarea nivelului de cultură generală a populației.
14. Educația ecologică a populației, protecția mediului ambiant, dezvoltarea interesului pentru practicarea sportului și pentru folosirea factorilor naturali în scopul călirii și întăririi organismului și a creșterii duratei medii de viață.
15. Colaborarea activă cu organisme și structurile internaționale, organizațiile și formațiunile neguvernamentale, alte servicii, mass-media în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață.

III. ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE SERVICIULUI

1. Elaborarea strategiei și tacticii în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață în comun cu specialiștii pe profil și alte servicii;
2. Organizarea și efectuarea cercetărilor științifico - practice prioritare în domeniul

- educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, în vederea determinării principalelor direcții de activitate a Serviciului.
3. Organizarea și dirijarea cu problemele de educație pentru sănătate, determinarea direcțiilor prioritare, planificarea activităților de educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață, pregătirea specialiștilor din ramurile economiei naționale în problemele medico-igienice, reieșind din particularitățile teritoriale, indicii sănătății, situația sanitaro-epidemiologică, etc.
 4. Elaborarea și înaintarea, în modul stabilit, spre aprobare a proiectelor de acte legislative, normative și directive, instructiv-metodice privind problemele de educație pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.
 5. Colaborarea cu alte ministerele și departamentele, surse de informare în masă, organizații internaționale, neguvernamentale, autoritățile publice locale, comunitatea în domeniul educației pentru sănătate și promovării unui mod sănătos de viață, participarea activă la înfăptuirea diferitor măsuri de profilaxie, protecție și asanare a mediului ambiant, ameliorarea condițiilor de viață, muncă și existență a omului, menținerea și întărirea sănătății populației.
 6. Organizarea și participarea la pregătirea și instruirea cadrelor Serviciului de educație pentru sănătate.
 7. Asigurarea informației necesare argumentate privind problemele ocrotirii sănătății, stării sănătății publice și situației sanitaro - epidemiologice și altă informație medico - igienică în problemele sănătății, a tuturor grupuri sociale și de vîrstă a populației cu folosirea largă a surselor de informare în masă (televiziunea, radio, presa).
 8. Organizarea supravegherii și monitorizarea realizării Programelor naționale și teritoriale de promovare a modului sănătos de viață, altor documente normative și directive la compartimentul nominalizat și înaintarea propunerilor, recomandărilor privind perfecționarea lor, pregătirea propunerilor pentru examinare la Consiliul Sanitaro – Epidemiologic, Colegiul Ministerului Sănătății, consiliile locale, medicale, etc.
 9. Relevarea și evaluarea cauzelor și consecințelor nefavorabile a raportului “sănătatea populației - modul de trai”, elaborarea măsurilor de educație pentru sănătate și a recomandărilor practice privind corecția comportării diferitor grupuri de oameni în scopul asanării populației.
 10. Instruirea specialiștilor din sistemul de sănătate, învățămînt și alte ramuri ale economiei naționale în probleme de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
 11. Elaborarea și editarea materialelor ilustrativ-educative, didactice, metodice-informative de popularizare a cunoștințelor medico – igienice în promovarea sănătății și profilaxia maladiilor.
 12. Acordarea ajutorului metodic IMSP, altor instituții, organizații, departamente, ministere în vederea optimizării activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață la diferit nivel.

IV. STRUCTURA SERVICIULUI

Serviciul educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație al Ministerului Sănătății include:

la nivel republican

- Direcția Protecția Sănătății și Medicină Preventivă a Ministerului Sănătății

- Centrul promovarea sănătății, educație pentru sănătate și relații cu mass-media al Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă;
- Instituțiile Medico - Sanitare Publice republicane.

la nivel de municipiu

- Secții de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în componența Centrelor de Medicină Preventivă municipale;
- Instituțiile Medico-Sanitare Publice municipale.

la nivel raional

- Cabinete de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață în componența Centrelor de Medicină Preventivă raionale;
- Instituțiile Medico-Sanitare Publice raionale.

REGULAMENTUL

Centrului promovarea sănătății, educație pentru sănătate
și relații cu mass-media al Centrului Național Științifico – Practic
de Medicină Preventivă

DISPOZIȚII GENERALE

1. Centrul promovarea sănătății, educație pentru sănătate și relații cu mass-media (în continuare Centrul), ca subdiviziune a Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă este elementul organizatoric de bază al Serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informare, și are menirea de organizare și coordonare a activității de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a CMP municipale și raionale, a instituțiilor medico-sanitare publice din subordinea Ministerului Sănătății în aspectul promovării sănătății și profilaxia maladiilor, fortificării și menținerii sănătății populației.
2. Centrul organizează și coordonează activități în scopul realizării prevederilor actelor legislative, normative și directive, a Programelor Naționale complexe și cu destinație specială, colaborează cu organizațiile internaționale rezidente în Republica Moldova, neguvernamentale, instituții de învățământ și educație, din cultură, mass-media, etc. la compartimentul educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
3. Centrul își desfășoară activitatea în colaborare cu specialiștii principali ai Ministerului Sănătății, instituțiile medico-sanitare publice republicane și teritoriale, instituțiile și întreprinderile altor ministere și departamente cointerestate.
4. În activitatea sa Centrul se călăuzește de Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății a Republicii Moldova, Legea Republicii Moldova privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației, Programului Național de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.658 din 12 iunie 2007, etc., actele normative ale Ministerului Sănătății, Regulamentul Centrului Național Științifico-Practic de Medicină Preventivă și de prezentul Regulament.
5. Centrul se află în subordinea vicedirectorului în probleme de promovare a sănătății, educație pentru sănătate, informație și management.

I. OBIECTIVELE ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE CENTRULUI

1. Elaborarea strategiei și tacticii educației pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață, determinarea direcțiilor prioritare în profilaxia primară și secundară a maladiilor cu antrenarea în această activitate a instituțiilor de cercetări științifice, precum și a priorităților în educația pentru sănătate, reieșind din indicii morbidității populației, datele demografice, situația și circumstanțele ecologice și epidemiologice.
2. Dirijarea organizator-metodică a activităților de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață, coordonarea activității instituțiilor medicale, altor ministere, departamente și servicii cointerestate, în problemele profilaxiei

maladiilor și promovării modului sănătos de viață, în cadrul Programelor naționale complexe și speciale de promovare a sănătății publice.

3. Relevarea și evaluarea cauzelor și consecințelor raportului “sănătatea populației – modul de trai”, elaborarea măsurilor de educație pentru sănătate și a recomandărilor practice privind corecția comportamentului diferitor grupuri ale populației în scopul asanării sănătății lor.
4. Participarea la elaborarea proiectelor actelor legislative, normative, instructiv-metodice, Programelor naționale complexe și speciale din domeniul educației pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
5. Studiarea și generalizarea formelor și metodelor noi de activitate a instituțiilor medicale în domeniul educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață, implementarea elaborărilor instituțiilor de cercetări științifice, catedrelor Universității de Stat de Medicină și Farmacie “N.Testemițanu” în problemele asanării populației, profilaxiei maladiilor, consolidării aspectelor medicale de promovare a modului sănătos de viață.
6. Propune spre examinare Consiliului Colegial, Consiliului Sanitaro-Epidemiologic al Ministerului Sănătății, în modul stabilit, problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață în scopul derulării unei politici unice de asanare și fortificare a sănătății populației.
7. Dirijarea organizator-metodică a activității Secțiilor și Cabinetelor de educație pentru sănătate ale CMP teritoriale și a IMSP, acordarea suportului consultativ la compartimentul educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață;
8. Organizarea și desfășurarea la nivelul Republicii Moldova a măsurilor de prevenție, științific argumentate în profilaxia primară și secundară a maladiilor, promovarea modului sănătos de viață, acordarea ajutorului metodic altor ministere și departamente, organizații și autorități publice locale în realizarea acestor măsuri.
9. Participarea la instruire și formarea cadrelor medicale și nemedicale privind problemele de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
10. Conlucrarea activă cu mijloacele de informare în masă (televiziunea, radioul, presa republicană și locală etc.) în scopul însușirii de către populație a cunoștințelor necesare din domeniul sanogenezei, protecției mediului, igienei individuale, prevenirii îmbolnăvirilor; evitarea abuzului de medicamente și alcool, abandonarea drogurilor; cunoașterea și depistarea precoce a principalelor semne de boală, crearea unei atitudini active față de sănătatea individuală și colectivă.
11. Organizarea și elaborarea editării a materialelor informaționale, didactice, ilustrativ-informative pentru specialiștii din domeniu și populație în scopul promovării cunoștințelor medico -igienice privind promovarea sănătății și profilaxia maladiilor.

II. STRUCTURA ȘI STATELE

1. Centrul este condus de șeful Centrului, care este numit și destituit din funcție de către Directorul general al CNȘPMP la propunerea vicedirectorului în probleme de promovare a sănătății, educație pentru sănătate, informare și management.
1. Structura și statele Centrului sunt aprobate de Directorul general la propunerea vicedirectorului în probleme de promovare a sănătății, educație pentru sănătate, informare și management al CNȘPMP.

REGULAMENT - TIP
al Secției educație pentru sănătate și
promovare a modului sănătos de viață a Centrului
de Medicină Preventivă Municipal

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Secția educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață, (în continuare - Secția) a Centrului de Medicină Preventivă (CMP) Municipal este o subdiviziune funcțională ce se află în subordonarea nemijlocită a medicului șef al CMP municipal.
2. Secția este o structură a serviciului educație pentru sănătate, promovare a modului sănătos de viață și informație, și activează în scopul organizării și coordonării activității de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață efectuat de IMSP și alte instituții și organizații, inclusiv din învățământ, cultură, mijloacelor de informare în masă, organizațiilor neguvernamentale, etc. în scopul ridicării nivelului de cunoștințe medico - igienice a populației în domeniul sanogenezei, protecției mediului și prevenției bolilor, planificării familiei, formării și dezvoltării unor deprinderi corecte care să promoveze sănătatea, creării unei poziții active față de sănătatea individuală și față de problemele sănătății publice, etc.
3. În activitatea sa secția se conduce de Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății a Republicii Moldova, Legea Republicii Moldova privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației și alte Legi, Programului teritorial de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.658 din 12 iunie 2007, etc., actele normative ale Ministerului Sănătății, Regulamentul CMP municipal și de prezentul Regulament.

II. OBIECTIVELE ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE SECȚIEI

1. Elaborarea strategiei și tacticii în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață în teritoriul deservit în comun cu specialiștii pe profil și alte servicii, asigurând direcțiile prioritare în profilaxia primară și secundară a maladiilor, precum și activitățile prioritare de educație pentru sănătate, reieșind din rezultatele analizei indicilor demografici și morbidității populației, situația și circumstanțele ecologice și epidemiologice în teritoriul deservit și în țară.
2. Organizarea și dirijarea activității IMSP din teritoriul deservit în probleme de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
3. Relevarea și evaluarea cauzelor și consecințelor nefavorabile a raportului “sănătatea populației - modul de trai”, elaborarea măsurilor de educație pentru sănătate și a recomandărilor practice privind corecția comportării diferitor grupuri de populație.
4. Elaborarea materialelor instructiv-metodice, Programelor teritoriale complexe și speciale ce țin de educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.

5. Determinarea direcțiilor prioritare, planificarea măsurilor în problemele de educație pentru sănătate, propagarea modului sănătos de viață, instruire igienică, pregătirea specialiștilor din ramurile economiei naționale în problemele sanitaro-igienice și de educație pentru sănătate, reieșind din particularitățile teritoriale, indicii sănătății, situația epidemiologică, etc.
6. Organizarea și participarea la elaborarea Programelor teritoriale speciale și a documentelor directive, normative și instructiv - metodice cu referința la problemele de educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață.
7. Supravegherea și monitorizarea îndeplinirii Programelor teritoriale la compartimentul educație pentru sănătate, elaborarea și înaintarea, în ordinea stabilită, a recomandărilor privind perfectarea activității la compartimentul nominalizat în scopul ocrotirii și fortificării sănătății populației.
8. Acordarea ajutorului consultativ specialiștilor din sistemul de sănătate, învățământ, altor departamente și organizații, populației în probleme de educației pentru sănătate;
9. Implementarea noilor forme și metode ce țin de instruirea igienică a populației, planificarea familială, propagarea cunoștințelor medico-igienice, utilizând rezultatele investigațiilor sociologice și științifico-practice.
10. Propunerea spre examinare Consiliului Medical, Consiliului Sanitaro-Epidemiologic, în modul stabilit, problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață în scopul promovării unei politici unice de păstrare și întărire a sănătății.
11. Conlucrarea activ cu mijloacele de informare în masă locale (televiziunea, radioul, presa) în educația pentru sănătate a populației și promovării modului sănătos de viață, informează sistematic populația privind situația în ocrotirea sănătății și sanitaro-epidemiologică în teritoriu și țară, în scopul însușirii de către populație a cunoștințelor necesare în domeniul sanogenezei, protecției mediului, igienei individuale, prevenirii îmbolnăvirilor; evitarea abuzului de medicamente și alcool, abandonarea drogurilor, cunoașterea și depistarea precoce a principalelor semne de boală; crearea unei atitudini active față de sănătatea individuală și colectivă.
12. Elaborarea, editarea și distribuirea pentru specialiști și populație a materialelor didactice, metodice, informative privind aspectele profilaxiei maladiilor și promovării modului sănătos de viață.
13. Efectuarea evidenței și controlul rezultatelor activității proprii și a altor instituții și organizații, evidența operativă și statistică cu întocmirea dărilor de seamă la compartimentul nominalizat în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

IV. STRUCTURA ȘI STATELE

1. Secția este condusă de șeful secției, care este numit și destituit din funcție de către medicul șef al Centrului de Medicină Preventivă Municipal.
2. Statele Secției sunt aprobate de medicul șef al Centrului de Medicină Preventivă Municipal, reieșind din normativele stabilite de Ministerul Sănătății.

REGULAMENT-TIP
al Cabinetului educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a
Centrului de Medicină Preventivă Raional

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cabinetul educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață (în continuare Cabinetul) a Centrului de Medicină Preventivă (CMP) Raional este o structură funcțională și se află în subordinea medicului șef al CMP. Cabinetul își desfășoară activitatea în colaborarea cu IMSP teritoriale și alte organizații, instituții și întreprinderi.
2. Cabinetul are menirea de a organiza și coordona activitatea de educație pentru sănătate a din teritoriu în scopul prevenirii maladiilor, fortificarea și ameliorarea sănătății populației.
3. În activitatea sa Cabinetul se conduce de Constituția Republicii Moldova, Legea ocrotirii sănătății a Republicii Moldova, Legea Republicii Moldova privind asigurarea sanitaro-epidemiologică a populației și alte Legi, Programului teritorial de promovare a modului sănătos de viață pentru anii 2007-2015, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.658 din 12 iunie 2007, etc., actele normative ale Ministerului Sănătății, Regulamentul CMP teritorial și de prezentul Regulament, Hotărârile medicului-șef sanitar de stat al raionului, și de prezentul Regulament.

II. OBIECTIVELE ȘI ACTIVITĂȚILE PRINCIPALE ALE
CABINETULUI

1. Determinarea direcțiilor prioritare în educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață, bazate pe analiza indicilor morbidității populației din teritoriul deservit, datele demografice și situația sanitaro-epidemiologică.
2. Organizarea și dirijarea activității IMSP din teritoriul deservit în probleme de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
3. Elaborarea măsurilor profilactice și a recomandărilor practice privind schimbarea comportamentului pentru diferite grupe ale populației în scopul promovării sănătății.
4. Participarea la elaborarea programelor teritoriale de educație pentru sănătate, și participarea la elaborarea altor programe locale privind problemele ocrotirii sănătății, profilaxia bolilor, traumatismului, etc.
5. Organizarea și desfășurarea în teritoriul deservit a acțiunilor de profilaxie primară și secundară a maladiilor, acordarea ajutorului metodic instituțiilor nemedicale și agenților economici în realizarea acestor acțiuni.
6. Participarea la pregătirea cadrelor medicale, pedagogilor, altor specialiști privind problemele de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.

7. Colaborarea activă cu mijloacele de informare în masă pentru a familiariza populației cu problemele ocrotirii sănătății, situației sanitaro-epidemiologice, profilaxiei maladiilor, etc.
8. Elaborarea, editarea și distribuirea către specialiști și populație a materialelor didactice, metodice, informative, privind aspectele profilaxiei maladiilor și promovării modului sănătos de viață.
9. Efectuarea evidenței și controlul rezultatelor activității proprii și a altor instituții și organizații, evidența operativă și statistică cu întocmirea dărilor de seamă la compartimentul nominalizat în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

IV. STRUCTURA ȘI STATELE

1. Cabinetul este condus de medicul în educație pentru sănătate, care este numit sau destituit din funcție de către medicul șef al CMP Raional.
2. Statele Cabinetului sînt aprobate de medicul șef al CMP Raional, conform normativelor stabilite de Ministerul Sănătății.

REGULAMENT - TIP
al Cabinetului educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață
din IMSP raionale, municipale și republicane

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cabinetul educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață din instituțiile medico - sanitare publice (în continuare - Cabinetul) este o subdiviziune structurală a instituției medico – sanitare publice și funcționează în obiectivul obținerii unor rezultate optime în educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.
2. Cabinetul organizează, dirijează activitatea de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a subdiviziunilor și lucrătorilor medicali al instituției sanitare în scopul ridicării nivelului de cultură igienică, realizării măsurilor de asanare în prevenirea maladiilor, fortificarea și ameliorarea sănătății populației.
3. Cabinetului este condus de către:
 - în Centrele Medicilor de Familie în raioanele de categoria I-II și din Municipiul Chișinău și Bălți, spitalele cu 300 și mai mult paturi - medicul în educație pentru sănătate, în raioanele de categoria III și în alte instituții medico-sanitare de nivel raional-felcerul (asistentul medicului) în educație pentru sănătate
4. Cabinetul își desfășoară activitatea în corespundere cu prezentul Regulament și Regulamentul instituției medico – sanitare publice respective.

II. OBIECTIVELE DE ACTIVITATE ALE CABINETULUI EDUCAȚIE
PENTRU SĂNĂTATE ȘI PROMOVARE A MODULUI SĂNĂTOS DE
VIAȚĂ DIN IMSP RAIONALE, MUNICIPALE ȘI REPUBLICANE

1. Planificarea activității de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a instituției cu antrenarea în această activitate a tuturor lucrătorilor medicali, precum și a priorităților educației pentru sănătate, reieșind din analiza indicilor morbidității, datele demografice, circumstanțele ecologice și sanitaro-epidemiologice, etc.
2. Coordonarea și dirijarea activității a lucrătorilor medicali ai instituției în probleme de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
3. Organizarea și participarea la elaborarea documentelor instructiv-educative, programelor complexe a instituției ce țin de educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.
4. Organizarea și realizarea în cadrul IMSP a măsurilor de educație pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.
5. Participarea la pregătirea cadrelor medicale și nemedicale în probleme de educație pentru sănătate.

6. Elaborarea pentru publicațiilor pentru mass-media, pentru populație a materialelor metodice și informative privind educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață.
7. Asigurarea, în modul stabilit, a întocmirii planurilor de lucru anuale, trimestriale ale instituției, a dărilor de seamă despre activitatea de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
8. Colaborarea activă cu mijloacele de informare în masă (televiziunea, radioul, presa) în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață în scopul ridicării nivelului de cunoștințe a populației în domeniul sanogenezei, protecției mediului, igienei individuale, prevenirii îmbolnăvirilor; evitarea abuzului de medicamente și alcool, abandonarea drogurilor; cunoașterea și depistarea precoce a principalelor semne de boală și acordarea primului ajutor; crearea unei atitudini active față de sănătatea individuală și colectivă, etc.

III. STRUCTURA ȘI STATELE

1. Cabinetul este condus de medicul(felcerul) în educație pentru sănătate, care este numit sau destituit din funcție de către medicul șef al IMSP respective.
2. Statele Cabinetului sînt aprobate de medicul șef al IMSP respective, conform normativelor în vigoare.

REGULAMENT - TIP al Cabinetului copilului sănătos

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Cabinetul copilului sănătos este o subdiviziune structurală a Centrului medicului de familie și a Centrului de Sănătate, și activează în scopul obținerii unor rezultate optime în lucrul profilactic cu copiii mici în educația pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
2. În Cabinetul copilului sănătos activează un felcer și o asistentă medicală cu pregătire specială în activități profilactice cu copiii și în educație pentru sănătate a populației și promovare a modului sănătos de viață.
3. Activitatea Cabinetului copilului sănătos este dirijată de responsabilul de educație pentru sănătate a IMSP respective.
4. Cabinetul copilului sănătos își desfășoară activitatea în corespundere cu prezentul Regulament, Regulamentul IMSP respective.

II. ATRIBUȚIILE CABINETULUI COPILULUI SĂNĂTOS

1. Planificarea activității Cabinetului copilului sănătos cu antrenarea în această activitate a medicilor de familie și a asistenților medicilor de familie.
2. Organizarea în Cabinetul copilului sănătos a instruirii tinerilor părinți, după un grafic stabilit și aprobat de șeful CMF, CS.
3. Organizarea instruirii părinților privind îngrijirea și educația copilului sănătos (regimul alimentar, educația fizică, călirea organismului, etc.), precum și educația pentru sănătate a părinților în prevenirea îmbolnăvirilor și a devierilor de dezvoltare a copilului, igiena personală, promovarea modului sănătos de viață, etc. Organizarea instruirii părinților se va realiza prin diverse forme (individuale și în grup) de educație pentru sănătate, inclusiv prin demonstrarea de filme, jocuri interactive, discuții cu implicarea specialiștilor de profil, etc.
4. Organizarea în comun cu medicul de familie și asistentul medicului de familie a pregătirii copiilor pentru frecventarea instituțiilor preșcolare.
5. Colaborarea activă cu secția educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață a CMP teritorial, mijloacele de informare în masă (televiziunea, radioul, presa) în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață.
6. Organizarea și realizarea convorbirilor în grup și individuale cu anumite grupuri de persoane în problemele promovării modului sănătos de viață.
7. Organizarea expozițiilor tematice, concursurilor a materialelor de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.
8. Va duce evidența activității Cabinetului copilului sănătos, selectarea și acumularea materialelor informative, metodice, didactice, demonstrative în problemele de

dezvoltare, îngrijire și educație a copilului sănătos, dintre care, în mod obligatoriu, următoarele:

- 8.1. Carnetul de dezvoltarea a copilului;
 - 8.2. Tabel – schemă a alimentației naturale și artificiale a copiilor sub 1 an;
 - 8.3. Expoziție privind alimentația sugarului și a copilului de vîrstă fragedă;
 - 8.4. Tabelul cu prezentarea indicilor de dezvoltare fizică și neuro – psihică a copiilor;
 - 8.5. Panouri cu complexe de masaj și gimnastică, de exerciții fizice pentru copiii de vîrstă fragedă;
 - 8.6. Panouri cu scheme de călire a copiilor;
 - 8.7. Panouri cu jucării improvizate, promovate în programul Conduita Integrată a Maladiilor la Copii (CIMC);
 - 8.8. Panouri cu semnele de pericol, menționate în CIMC;
 - 8.9. Expoziții a obiectelor de îngrijire a copiilor, de igienă personală, de îmbrăcăminte, jucării pentru copii de diferite vîrste;
 - 8.10. Set de recomandări metodice ale Ministerului Sănătății vizînd principalele probleme în lucrul profilactic cu copiii sănătoși.
 - 8.11. Manuale și ghiduri pentru părinți și copii, casete video, CD, DVD cu materiale video de îngrijire, etc.
9. Monitorizarea activităților întreprinse la acest capitol a tuturor lucrătorilor medicali din IMSP respectivă.

III. STRUCTURA ȘI STATELE

1. Cabinetul este condus de felcer/asistent al medicului cu pregătire specială în probleme de educație pentru sănătate, care este numit sau destituit din funcție de către medicul șef al IMSP respective.
2. Statele Cabinetului copilului sănătos sunt aprobate de medicul șef al IMSP respective, conform normativelor în vigoare.

NORMATIVELE
aproximative de calculare a timpului pentru realizarea activităților de educație
pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață pentru lucrătorii
medicali

nr. d/o	Forma de activitate (lecție, convorbire, serată de întrebări și răspunsuri, serată tematică, informație radio, emisiune televizată, distribuirea literaturii etc.).	Timpul necesar
1	2	3
1.	Lecția susținută în instituțiile de cultură, învățământ mediu și superior, întreprinderi, organizații, etc.	2 ore
2.	Participarea la discursuri, conferințe pedagogice în problemele educației pentru sănătate și promovării modului sănătos de viață.	2 ore
3.	Lecția susținută în cadrul instituțiilor medicale.	1 oră
4.	Pregătirea textului lecției pentru multiplicare.	3 ore
5.	Convorbirea în grup, întreținută în exteriorul instituției medicale.	1 oră
6.	Convorbirea în grup, întreținută în cadrul instituțiilor medicale.	30 min.
7.	Participarea la organizarea unei serate de întrebări și răspunsuri.	2 ore
8.	Participarea la organizarea unei serate tematice.	2 ore
9.	Audiența profilactică a unui grup omogen de bolnavi în cadrul policlinicii.	2 ore
10.	Pregătirea auditoriului și mijloacelor tehnice și întreprinderea unor măsuri organizatorice pentru ținerea unei lecții, organizarea seratei de întrebări și răspunsuri, seratei tematice, etc.	1 oră 30 min.
11.	Susținerea prelegerii în cadrul diferitor “Școli ale sănătății”, centre pentru tineri, etc.	2 ore
12.	Pregătirea materialelor pentru buletinul sanitar.	3 ore
13.	Pregătirea materialelor pentru sursele mass-media.	3 ore
14.	Pregătirea unui răspuns competent, adecvat pentru panoul de întrebări și răspunsuri.	30 min.
15.	Pregătirea materialelor pentru “Ungherașul sănătății”.	2 ore
16.	Reînnoirea periodică a “Ungherașului sănătății”.	1 oră
17.	Pregătirea olimpiadelor, sărbătorilor sănătății, victorinelor, etc. în cadrul instituțiilor de învățământ.	4 ore
18.	Participarea la seminare, consfătuiri cu lucrătorii medicali, pedagogii, lucrătorii din alte ramuri ale economiei naționale privind educația pentru sănătate și promovarea modului sănătos de viață	2 ore
19.	Pregătirea materialelor pentru editarea unei agende	4 ore

LISTA - MODEL
a dotării secției, cabinetului de educație pentru sănătate și promovare a modului
sănătos de viață a CMP teritoriale

nr. d/o	Denumirea utilajului	Numărul de unități
1	2	3
1.	Calculator	2
2.	Notebook	1
3.	Video projector	1
4.	Televizor	1
5.	CD/DVD player	1
6.	Audiomagnetofon	1
7.	Aparat de radio	1
8.	Codoscop	1
9.	Dictofon	1
10.	Video cameră	1
11.	Microfon	1
12.	Foto cameră	1
13.	Ecran	1
14.	Dischete, CD-uri, birotică	la necesitate
15.	Accesorii (mese pentru calculator, printer, xerox, acces la internet etc.)	la necesitate
16.	Mobilă de birou (mese, fotolii, scaune, dulapuri, etc.)	la necesitate
17.	Literatură metodică: broșuri, conspecte de lecții, culegeri metodice, ghiduri, agende privind organizarea educației pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață etc.	
18.	Fondul bibliotecii: ediții științifice și periodice, monografii, culegeri, ghiduri, manuale, broșuri, reviste, etc. la următoarele compartimente: - literatură medicală pe diferite specialități; - literatură de promovare a cunoștințelor medico-igienice - dicționare - ziare, reviste, etc.	

Finanțarea Programului național de promovare a modului sănătos de viață din sursele bugetului de stat al Ministerului Sănătății
(mii lei)

Nr. d/o	Denumirea activități	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11
I. Activități de consolidare a bazei tehnico-materiale a subdiviziunilor de educație pentru sănătate									
1.	Asigurarea secțiilor și cabinetelor de educație pentru sănătate ale centrelor de medicină preventivă, a cabinetelor de educație pentru sănătate și a “cabinetelor copilului sănătos” ale instituțiilor medico-sanitare publice cu tehnică de calcul și audiovizuală conform solicitărilor anuale a instituțiilor.	30	30	170	175	175	175	175	175
II. Pregătirea cadrelor medicale și nemedicale în domeniul educației pentru sănătate									
2.	Elaborarea suportului didactic în materie de educație pentru sănătate și de promovare a modului sănătos de viață în conformitate cu prevederile planurilor anuale al instituțiilor implicate în elaborare.	100	100	170	-	-	-	-	-
3.	Elaborarea programelor-tip de educație pentru sănătate și de promovare a modului sănătos de viață.	30	-	-	-	-	-	-	-
4.	Înstruirea cadrelor medicale și nemedicale în materie de educație pentru sănătate și promovare a modului sănătos de viață.	100	100	170	755	755	755	755	755
IV. Mobilizarea comunității, activitatea de informare, comunicare și educare a populației în promovarea unui mod de viață sănătos									
5	Editarea unei publicații periodice popular-științifice de promovare a sănătății cu fondatorul CNSPMP.	200	200	320	305	305	305	305	305
6.	Elaborarea materialelor ilustrativ-	150	150	320	305	305	305	305	305
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11

